

Legea Cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează condițiile de creare, desfășurare a activității, monitorizare și supraveghere a Depozitarului central unic al valorilor mobiliare, precum și cerințele privind înregistrarea și evidența valorilor mobiliare de către Depozitarul central unic al valorilor mobiliare și participanții săi.

(2) Prezenta lege are ca scop crearea unei infrastructuri moderne a pieței financiare, asigurarea protejării drepturilor deținătorilor de valori mobiliare, gestionarea riscurilor sistemice și menținerea stabilității pe piața financiară a Republicii Moldova.

Articolul 2. Noțiuni principale

(1) În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

activitate de importanță materială – activitate a cărei întrerupere parțială sau totală ar afecta în mod semnificativ capacitatea Depozitarului central unic de a se conforma permanent cu cerințele stabilite de legislație;

autoritate de supraveghere – Banca Națională a Moldovei sau Comisia Națională a Pieței Financiare, conform ariei de competențe stabilite de prezenta lege;

cont de valori mobiliare – cont la care valorile mobiliare pot fi creditate și debitate;

codul CFI – cod care descrie caracteristicile unui instrument financiar în momentul emiterii acestuia (Classification of Financial Instruments) și care rămâne neschimbat de-a lungul ciclului de viață al respectivului instrument financiar. Alocarea codurilor CFI se realizează conform standardului ISO 10962, de către Depozitarul central unic, conform reglementărilor sale interne;

codul ISIN – numărul internațional de identificare a valorilor mobiliare (International Securities Identification Number), alocat în conformitate cu standardul internațional ISO 6166, care identifică în mod unic o anumită emisiune de valori mobiliare;

conexiune între depozitari centrali – acord între depozitari centrali prin care un depozitar central devine participant la sistemul de decontare a instrumentelor financiare al unui alt depozitar central pentru a facilita transferul de instrumente financiare de la participanții acestui din urmă depozitar central către participanții

primului depozitar central sau acord prin care un depozitar central obține acces la un alt depozitar central în mod indirect, cu ajutorul unui intermediar. Conexiunile între depozitari centrali includ conexiuni standard, conexiuni personalizate, conexiuni indirecte și conexiuni interoperabile;

conexiune standard – conexiune între depozitari centrali prin care un depozitar central devine participant la sistemul de decontare a instrumentelor financiare al unui alt depozitar central, pe baza aceluiași termenii și condiții care se aplică oricărui alt participant la sistemul de decontare a instrumentelor financiare gestionat de către acesta din urmă;

conexiune personalizată – conexiune între depozitari centrali prin care un depozitar central care devine participant la sistemul de decontare a instrumentelor financiare al unui alt depozitar central beneficiază de servicii specifice suplimentare față de serviciile furnizate în mod obișnuit de depozitarul central respectiv participanților la sistemul de decontare a instrumentelor financiare;

conexiune indirectă – acord între un depozitar central și o terță parte, alta decât un depozitar, care este participant la sistemul de decontare a instrumentelor financiare al unui alt depozitar central. O astfel de conexiune este stabilită de un depozitar central pentru a facilita transferul de instrumente financiare către participanții săi de la participanții unui alt depozitar central;

conexiune interoperabilă – conexiune între depozitari centrali prin care depozitarii convin să adopte soluții tehnice reciproce pentru decontarea, în cadrul sistemelor de decontare, a instrumentelor financiare pe care le gestionează;

decontare – finalizare a unei tranzacții cu instrumente financiare, indiferent de locul în care este încheiată, în scopul stingerii obligațiilor părților la tranzacția respectivă prin transferul de fonduri bănești sau de instrumente financiare ori ambele;

dematerializare – proces prin care valorile mobiliare sunt emise în formă de valori mobiliare înscrise în cont;

Depozitar central unic al valorilor mobiliare (în continuare și Depozitar central unic) – depozitar central de instrumente financiare, care își desfășoară activitatea în conformitate cu prezenta lege;

depozitar central de instrumente financiare (în continuare și depozitar central) – entitate care gestionează un sistem de decontare a instrumentelor financiare („serviciu de decontare”) și furnizează cel puțin unul dintre următoarele servicii:

a) înregistrarea inițială a instrumentelor financiare în formă de înscriere în cont („serviciu de înregistrare a instrumentelor financiare”);

b) deschiderea și administrarea conturilor de instrumente financiare la nivelul cel mai înalt („serviciu de administrare centralizată”);

deținător de valori mobiliare – persoană fizică sau juridică care deține valori mobiliare în baza dreptului de proprietate, are calitatea de client al participantului sau al Depozitarului central unic și în numele căreia participantul sau Depozitarul central unic ține evidența acestor valori mobiliare în formă de înscriere în cont;

livrare contra plată sau „DvP” – mecanism de decontare a instrumentelor financiare care leagă un transfer de instrumente financiare de un transfer de mijloace bănești, astfel încât livrarea instrumentelor financiare are loc dacă și numai când se realizează și transferul de mijloace bănești aferent și viceversa;

participant – societate de investiții sau alte instituții stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, cu avizul Comisiei Naționale a Pieței Financiare, care sunt autorizate să deschidă și să dețină conturi de valori mobiliare la Depozitarul central unic în nume propriu și/sau în numele deținătorilor de valori mobiliare.

(2) În măsura în care nu sunt prevăzuți de alin. (1), termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au sensul prevăzut de Legea nr.183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare și Legea nr.171/2012 privind piața de capital.

Articolul 3. Statutul juridic al Depozitarului central.

Decontări. Conturi

(1) Depozitarul central este creat sub forma unei societăți pe acțiuni în conformitate cu Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, cu particularitățile stabilite de prezenta lege.

(2) Tranzacțiile decontate în Depozitarul central în moneda națională se decontează prin conturi deschise la Banca Națională a Moldovei.

Articolul 4. Capitalul Depozitarului central.

Acționari

(1) Depozitarul central unic trebuie să dețină în orice moment un nivel suficient al capitalului propriu, pentru a presta serviciile sale în mod corespunzător, pornind de la principiul continuității activității și luând în considerare riscurile operaționale, legale, de custodie, de investiții și riscurile comerciale la care este sau ar putea fi expus.

(2) Capitalul propriu al Depozitarului central unic va constitui echivalentul în lei a cel puțin 1 000 000 de euro, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, stabilit în prima zi a fiecărei perioade de gestiune.

(3) Persoanele stabilite de alin.(4) lit.b)-e) sînt în drept să efectueze aporturi în capitalul social al Depozitarului central unic doar în formă de mijloace bănești. Banca Națională a Moldovei este în drept să efectueze aporturi la capitalul social al Depozitarului central unic în formă de mijloace bănești sau alte bunuri, conform art.39 alin.(2) din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni.

(4) Pot fi acționari ai Depozitarului central unic:

a) Banca Națională a Moldovei;

b) persoana juridică care deține licența de operator de piață în corespundere cu cerințele stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

c) persoana juridică care desfășoară activitate de depozitar central, licențiată sau autorizată în mod corespunzător în țara de origine, și care corespunde cerințelor stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

d) băncile și societățile de investiții care corespund cerințelor stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

e) persoanele stabilite de art.46 alin.(3) lit.b)-c).

(5) Cel puțin 76% din acțiunile emise de Depozitarul central unic sînt deținute de Banca Națională a Moldovei.

(6) Fiecare dintre acționarii stabiliți de alin.(4) lit.b)-e) este în drept să dețină o cotă de cel mult 5% din acțiunile emise de către Depozitarul central unic.

(7) La tranzacționarea acțiunilor emise de către Depozitarul central unic vor fi respectate prevederile alin.(4)-(6). Tranzacțiile care duc la încălcarea prevederilor alin.(4)-(6) sînt nule.

(8) În cazul în care, la subscrierea acțiunilor emise de Depozitarul central unic, persoanele stabilite la alin. (4) lit. b)–e) solicită să subscrie cumulativ mai mult de 24% din acțiunile emise de Depozitarul central unic, cota acțiunilor subscrise va fi diminuată proporțional pentru fiecare subscriitor în vederea respectării prevederilor alin. (5).

Articolul 5. Activitățile desfășurate de Depozitarul central

(1) Depozitarul central unic este în drept să desfășoare activitățile sale în privința următoarelor categorii de valori mobiliare:

1) valorile mobiliare de stat care cad sub incidența Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat;

2) creanțele emise de Banca Națională a Moldovei;

3) valorile mobiliare ale:

a) entităților de interes public, inclusiv cele admise spre tranzacționare pe piața reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare;

b) emitenților în care statul deține cotă de participare;

c) emitenților care efectuează oferte publice de valori mobiliare;

d) emitenților de obligațiuni;

e) emitenților care se încadrează în categoria entităților mari, potrivit art. 4 din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017;

f) societăților pe acțiuni nou-create;

g) emitenților care solicită prestarea serviciilor de către Depozitarul central unic;

4) valorile mobiliare similare celor stabilite de pct. 1)–3), emise în Republica Moldova sau în alte state și admise spre tranzacționare pe o piață reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare.

(2) Depozitarul central unic este în drept să presteze următoarele servicii în ceea ce privește valorile mobiliare stabilite de alin.(1):

1) servicii de bază:

a) înregistrarea inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont („serviciu de înregistrare a valorilor mobiliare”);

b) deschiderea și administrarea conturilor de valori mobiliare la nivelul cel mai înalt („serviciu de administrare centralizată”);

c) gestionarea unui sistem de decontare a valorilor mobiliare („serviciu de decontare”);

2) servicii auxiliare:

a) servicii aferente serviciului de clearing și decontare:

1. organizarea mecanismului de împrumut de valori mobiliare;

2. punerea la dispoziție a unui sistem de gestionare a garanțiilor aferent valorilor mobiliare;

3. reconcilierea decontărilor, urmărirea instrucțiunilor, confirmarea tranzacțiilor, verificarea tranzacțiilor;

b) servicii aferente serviciului de înregistrare a valorilor mobiliare și serviciului de administrare centralizată:

1. servicii legate de registrele deținătorilor de valori mobiliare;

2. procesarea operațiunilor corporative, inclusiv în ceea ce privește impozitele, adunările generale și serviciile de informare;

3. servicii legate de o emisiune nouă;

4. servicii de alocare și gestionare a codurilor ISIN, inclusiv în calitate de agenție națională de numerotare;

5. servicii de alocare și gestionare a codurilor CFI și a altor coduri similare, participanților și clienților;

6. transmiterea și procesarea instrucțiunilor, perceperea comisioanelor și procesarea rapoartelor conexe;

c) stabilirea conexiunilor Depozitarului central unic cu alți depozitari centrali, deschiderea, administrarea sau gestionarea conturilor de valori mobiliare în cadrul unui serviciu de decontare, a unui serviciu de gestionare a garanțiilor și a altor servicii auxiliare;

d) furnizarea serviciilor generale de gestionare a garanțiilor;

e) furnizarea raportărilor în numele clienților;

f) furnizarea de informații, date și statistici;

g) furnizarea de servicii ce țin de tehnologii informaționale;

3) orice alte servicii complementare sau auxiliare pentru oricare dintre serviciile stabilite de pct.1)-2), aprobate de către Banca Națională a Moldovei cu avizul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în limita competențelor stabilite la art. 18 alin. (1).

(3) Serviciile pe care Depozitarul central unic este în drept să le presteze se indică în decizia privind inițierea activității Depozitarului central unic emisă de Banca Națională

a Moldovei.

Articolul 6. Răspunderea Depozitarului central

La prestarea serviciilor prevăzute la art.5, Depozitarul central nu poartă nicio răspundere față de nicio persoană pentru orice pierderi directe sau indirecte, cu excepția celei cauzate de fraudă, fapte ilicite săvârșite cu intenție sau cazuri de neglijență gravă din partea angajaților și membrilor organelor de conducere ale Depozitarului central, reprezentantului sau entității către care au fost externalizate una sau mai multe dintre activitățile și serviciile Depozitarului central.

Articolul 7. Interzicerea aplicării sechestrului

(1) Aplicarea sechestrului asupra valorilor mobiliare deținute de participanți în conturile deschise de către Depozitarul central unic poate fi efectuată doar de către Depozitarul central unic, instanța de judecată, executorul judecătoresc și autoritățile publice care dețin acest drept în conformitate cu legea, în măsura în care aplicarea sechestrului nu contravine Legii nr.183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare.

(2) Depozitarul central unic și participanții efectuează transferul de valori mobiliare doar în cazul în care circulația acestora nu este suspendată sau restricționată.

(3) Depozitarul central unic, precum și angajații și membrii organelor de conducere ale acestuia sunt pasibili de atragere la răspundere în conformitate cu art. 6 în cazul în care efectuează transferul valorilor mobiliare contrar prevederilor stabilite de alin. (2) din prezentul articol.

Capitolul II. GVERNANȚA

Articolul 8. Principii generale

În vederea asigurării unei guvernări eficiente, Depozitarul central unic este obligat:

a) să dispună de o structură organizatorică clară, cu responsabilități bine definite, transparente și coerente;

b) să implementeze politici de control intern, inclusiv politici de identificare, administrare, monitorizare și raportare a riscurilor la care este sau poate fi expus;

c) să implementeze politici de remunerare;

d) să implementeze proceduri administrative și de organizare a activității, inclusiv proceduri de ținere a evidenței valorilor mobiliare în conturile deschise de către Depozitarul central unic;

e) să angajeze și să mențină personal care posedă cunoștințe, experiență și competențe profesionale corespunzătoare activității desfășurate, dintre care cel puțin două funcții implicate în activitatea pe piața de capital trebuie să prevadă disponerea de certificatul de calificare eliberat de Comisia Națională a Pieței Financiare.

Articolul 9. Organele de conducere ale Depozitarului central

(1) Organele de conducere ale Depozitarului central unic sînt adunarea generală a acționarilor, Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv.

(2) Acționarii Depozitarului central unic, inclusiv reprezentanții acestora, precum și membrii Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv sînt obligați să dezvăluie orice posibile conflicte de interese la exercitarea unui vot sau luarea unei decizii, caz în care aceștia sînt obligați să se abțină de la un astfel de vot sau de decizie.

(3) Membrii Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv ale Depozitarului central unic trebuie să corespundă cumulativ următoarelor cerințe:

a) să se bucure de o bună reputație;

b) să aibă studii superioare absolvite și o experiență profesională în domeniul juridic, economic, financiar-bancar sau al pieței de capital;

c) să nu aibă sancțiuni valabile, aplicate de către autoritățile de supraveghere sau de către un organism similar din străinătate, de interdicere sau de suspendare a dreptului persoanei de a activa pe piața de capital sau bancară;

d) să nu fi fost condamnate printr-o sentință rămasă definitivă pentru infracțiuni în legătură cu activitatea desfășurată sau pentru fapte de corupție, de spălare de bani, pentru infracțiuni contra patrimoniului, pentru abuz, luare sau dare de mită, fals și uz de fals, deturnare de fonduri, evaziune fiscală ori alte fapte de natură să conducă la concluzia că nu sînt create premisele necesare pentru asigurarea unei gestiuni sănătoase și prudente a Depozitarului central unic.

(4) Autoritățile de supraveghere sunt notificate în prealabil, cu cel puțin 5 zile lucrătoare până la ținerea adunărilor generale ale acționarilor, despre ordinea de zi propusă.

(5) Despre ședințele Consiliului de supraveghere, autoritățile de supraveghere sunt notificate în prealabil, cu cel puțin o zi lucrătoare până la ținerea acestora, în funcție de ordinea de zi propusă, corespunzător ariei de competențe atribuite potrivit prevederilor prezentei legi.

Articolul 10. Consiliul de supraveghere al Depozitarului central

(1) Consiliul de supraveghere al Depozitarului central unic este format din 7 membri, numiți de adunarea generală a acționarilor, și va include în mod obligatoriu:

- a) un membru propus de Ministerul Finanțelor;
- b) un membru propus de persoana juridică care deține licența de operator de piață;
- c) un membru propus de Comisia Națională a Pieței Financiare;
- d) 4 membri propuși de Banca Națională a Moldovei.

(2) Membrii Consiliului de supraveghere sînt obligați să acționeze în interesul Depozitarului central unic și nu trebuie să reprezinte în nici un fel interesele instituțiilor sau autorităților care i-au propus.

(3) Consiliul de supraveghere este în drept să instituie comitete care să îl sprijine în îndeplinirea atribuțiilor sale.

(4) Președintele Consiliului de supraveghere este ales de adunarea generală a acționarilor dintre membrii Consiliului de supraveghere propuși de către Banca Națională a Moldovei.

(5) Consiliul de supraveghere deține atribuțiile stabilite de art.65 din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, prezenta lege, statutul Depozitarului central unic și regulamentul Consiliului de supraveghere al Depozitarului central unic.

Articolul 11. Comitetul executiv al Depozitarului central

(1) Comitetul executiv al Depozitarului central este format din 3 membri, inclusiv directorul și directorii adjuncți ai Depozitarului central, numiți de adunarea generală a acționarilor.

(2) Comitetul executiv deține atribuțiile stabilite de Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, prezenta lege, statutul Depozitarului central și regulamentul organului executiv al Depozitarului central.

Articolul 12. Comitetul de utilizatori

(1) Depozitarul central instituie un comitet de utilizatori format din reprezentanți ai emitenților de valori mobiliare și ai participanților, cu mandatul de a oferi consultanță organelor de conducere ale Depozitarului central privind criteriile de acceptare a emitenților sau participanților, spectrul de servicii, mărimea plăților și comisioanelor

aferele serviciilor prestate de către Depozitarul central și alte aspecte ce țin de activitatea acestuia.

(2) Componența comitetului de utilizatori, periodicitatea ședințelor și alte aspecte privind organizarea activității comitetului de utilizatori se stabilesc prin decizia Consiliului de supraveghere.

Articolul 13. Auditul extern

(1) Situațiile financiare anuale ale Depozitarului central unic sînt supuse auditului extern anual, în conformitate cu standardele internaționale de audit.

(2) Auditul extern este efectuat de către o entitate de audit independentă, cu renume și experiență recunoscută în domeniul auditului activității depozitărele centrale și/sau băncilor, selectată de Consiliul de supraveghere.

(3) Aceeași entitate de audit extern nu poate fi numită consecutiv pentru o perioadă ce depășește 5 ani.

Articolul 14. Auditul intern

(1) Depozitarul central unic își stabilește funcția sa de audit intern pentru a asigura conformitatea activităților sale cu prezenta lege, cu actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei și cu alte acte normative aplicabile, precum și pentru a spori eficacitatea proceselor sale de management al riscului, control și guvernare.

(2) Funcția de audit intern este realizată de o subdiviziune structurală separată sau este externalizată, la decizia Consiliului de supraveghere. Funcția de audit intern este subordonată și raportează Consiliului de supraveghere.

Articolul 15. Gestionarea riscului

(1) Depozitarul central unic aprobă și implementează politici interne de gestionare a riscurilor juridice, financiare, de afaceri, operaționale și a altor riscuri ce pot afecta activitatea Depozitarului central unic, inclusiv măsuri pentru atenuarea fraudelor și a neglijenței.

(2) Depozitarul central unic trebuie să evalueze, să monitorizeze și să gestioneze expunerile sale la riscuri față de participanți și pe cele care decurg din procesul de decontare.

(3) Depozitarul central unic este obligat să mențină resurse financiare suficiente pentru a acoperi expunerile sale la riscurile care decurg din activitatea sa.

(4) Depozitarul central unic instituie o subdiviziune structurală internă de gestionare a riscurilor, care raportează Consiliului de supraveghere.

Articolul 16. Dezvăluirea informațiilor

Depozitarul central unic dezvăluie publicului următoarele informații:

- a) prețurile și comisioanele aferente serviciilor prestate, inclusiv reducerile, rabaturile și condițiile pentru a beneficia de acestea din urmă;
- b) statutul Depozitarului central unic;
- c) regulile Depozitarului central unic;
- d) raportul anual, situațiile financiare, însoțite de raportul de audit pentru situațiile financiare;
- e) normele aplicabile Comitetului de utilizatori.

Capitolul III. INIȚIEREA ACTIVITĂȚII, MONITORIZAREA, SUPRAVEGHEREA ȘI REGLEMENTAREA DEPOZITARULUI CENTRAL UNIC

Articolul 17. Atribuțiile Băncii Naționale a Moldovei

(1) Supravegherea, monitorizarea, autorizarea și reglementarea Depozitarului central unic sînt efectuate de Banca Națională a Moldovei.

(2) În vederea exercitării atribuțiilor stabilite de alin. (1), Banca Națională a Moldovei:

- a) emite acte normative;
- b) emite decizii privind inițierea activității și propuneri de modificare a regulilor Depozitarului central unic;
- c) stabilește condițiile de acordare, de suspendare și de retragere a calității de participant la Depozitarul central unic, cu avizul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în limita competențelor stabilite la art. 18 alin. (1);
- d) efectuează controale privind respectarea de către Depozitarul central unic și participanți a cerințelor prezentei legi și ale actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei;
- e) autorizează externalizarea serviciilor de bază și conexiunile interoperabile, conform art. 22 și 41;
- f) emite recomandări, prescripții sau aplică sancțiuni, conform art. 26;

g) colaborează și face schimb de informații cu Comisia Națională a Pieței Financiare și cu alte autorități publice;

h) colaborează și face schimb de informații cu instituții internaționale specializate și autorități din alte state responsabile de reglementarea, monitorizarea și supravegherea activității de depozitar central.

Articolul 18. Comitetul comun de monitorizare

(1) Prin excepție de la art.17 alin.(1), supravegherea și reglementarea activității Depozitarului central unic privind prestarea de către Depozitarul central unic a serviciilor prevăzute la art. 5 alin. (2) pct. 1) lit. a) și b), pct. 2) lit. a), lit. b) subpct. 1-3, lit. d)-f) și pct. 3), în raport cu instrumentele financiare indicate la art. 5 alin. (1) pct. 3) și 4), se efectuează de Comisia Națională a Pieței Financiare.

(2) În vederea exercitării atribuțiilor stabilite de alin. (1), Comisia Națională a Pieței Financiare:

a) emite acte normative;

b) emite propuneri de modificare a regulilor Depozitarului central unic;

c) efectuează controale privind respectarea de către Depozitarul central unic și participanți a cerințelor prezentei legi și ale actelor normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare;

d) emite recomandări, prescripții sau aplică sancțiuni, conform art. 26;

e) colaborează și face schimb de informații cu alte autorități publice.

Articolul 19. Inițierea activității Depozitarului central

(1) Depozitarul central este în drept să presteze servicii de la data emiterii unei decizii privind inițierea activității de către Banca Națională a Moldovei.

(2) Decizia privind inițierea activității Depozitarului central emisă de către Banca Națională a Moldovei va stabili categoriile de valori mobiliare care pot constitui obiectul activității Depozitarului central și serviciile pe care acesta este în drept să le presteze, conform art.5.

(3) De la data emiterii deciziei privind inițierea activității și pe întreaga perioadă de activitate, Depozitarul central este obligat să respecte prevederile art.20 și alte cerințe stabilite de prezenta lege.

(4) Depozitarul central și auditul intern/extern al acestuia sînt obligați să informeze imediat Banca Națională a Moldovei cu privire la orice circumstanțe care afectează sau

pot afecta respectarea cerințelor stabilite de prezenta lege de către Depozitarul central.

Articolul 20. Cerințele față de activitatea Depozitarului central

(1) Depozitarul central unic este obligat să corespundă următoarelor cerințe:

- a) este constituit sub formă de societate pe acțiuni, al cărei capital social este integral subscris și vărsat;
- b) are desemnate organe de conducere conform cerințelor prezentei legi;
- c) dispune de un capital propriu în mărimea stabilită de prezenta lege;
- d) dispune de regulile Depozitarului central unic și de politici interne, conform cerințelor stabilite de prezenta lege;
- e) orice activitate de importanță materială a Depozitarului central unic este desfășurată pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția cazului în care Banca Națională a Moldovei permite Depozitarului central unic desfășurarea acestora în afara Republicii Moldova.

(2) Banca Națională a Moldovei este în drept să stabilească cerințe față de activitatea Depozitarului central unic, suplimentare celor prevăzute la alin. (1) din prezentul articol, corespunzător prevederilor art. 49-4 alin. (2) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

Articolul 21. Evaluarea Depozitarului central pînă la inițierea activității

(1) În vederea inițierii activității, Depozitarul central depune în adresa Băncii Naționale a Moldovei o notificare, la care anexează următoarele documente și informații:

- a) statutul Depozitarului central solicitant, împreună cu extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice;
- b) regulile Depozitarului central;
- c) modelele contractelor care urmează să fie încheiate de către Depozitarul central solicitant cu participanții, emitenții de valori mobiliare, operatorii de piață și alte persoane juridice care desfășoară activitate de depozitar central, licențiată sau autorizată în mod corespunzător în țara de origine;
- d) programul de activitate și descrierea serviciilor care urmează să fie prestate de către Depozitarul central în conformitate cu art.5 din prezenta lege;
- e) planul de afaceri al Depozitarului central pentru o perioadă de 3 ani;

f) lista acționarilor Depozitarului central;

g) componența și descrierea rolului și responsabilităților membrilor organelor de conducere, precum și ale comitetelor constituite în conformitate cu prezenta lege;

h) curriculum vitae, care va indica experiența detaliată a membrilor Consiliului de supraveghere și ale Comitetului executiv și certificatul de cazier judiciar al acestora;

i) regulamentele Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv;

j) politicile Depozitarului central solicitant pentru conformitate, control intern, audit intern, funcțiile informatice, de continuitate a afacerii, gestionarea riscului, remunerare și pentru stabilirea prețurilor și comisioanelor aferente serviciilor prestate de către Depozitarul central.

(2) Banca Națională a Moldovei examinează documentele și informațiile stabilite de alin.(1) în termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data primirii acestora.

(3) În cazul în care documentele și informațiile prezentate nu sînt complete, termenul stabilit de alin.(2) se suspendă de la data informării Depozitarului central de către Banca Națională a Moldovei și pînă la data prezentării informațiilor în cauză de către Depozitarul central.

(4) Banca Națională a Moldovei emite decizia privind inițierea activității Depozitarului central în cazul în care constată, în baza documentelor și informațiilor stabilite de alin.(1), că Depozitarul central corespunde cerințelor prevăzute în prezenta lege.

(5) În vederea emiterii deciziei de inițiere a activității Depozitarului central, Banca Națională a Moldovei este în drept:

a) să solicite informații suplimentare de la Depozitarul central;

b) să atragă experți naționali și internaționali în vederea evaluării corespunderii Depozitarului central și a informațiilor prezentate de acesta cu cerințele legislației în vigoare și ale standardelor internaționale în domeniu.

Articolul 22. Externalizarea activităților și serviciilor

(1) Pentru a externaliza un serviciu de bază către o altă entitate, Depozitarul central unic este obligat să depună o cerere de autorizare a externalizării la Banca Națională a Moldovei.

(2) Externalizarea activităților și serviciilor nu absolvă de responsabilitate Depozitarul central unic, acesta rămînînd pe deplin responsabil de îndeplinirea tuturor obligațiilor sale.

(3) La externalizarea activităților și serviciilor vor fi respectate următoarele cerințe:

a) externalizarea nu atrage după sine delegarea responsabilității Depozitarului central unic;

b) relația Depozitarului central unic cu participanții sau emitenții și obligațiile față de aceștia rămân neschimbate;

c) externalizarea nu va duce la nerespectarea cerințelor de activitate a Depozitarului central unic stabilite de prezenta lege;

d) externalizarea nu împiedică exercitarea funcțiilor de supraveghere, monitorizare și control de către autoritățile de supraveghere și alte autorități publice de control, inclusiv accesul la fața locului, în scopul obținerii oricăror informații relevante necesare pentru îndeplinirea acestor funcții;

e) externalizarea nu are ca efect privarea Depozitarului central unic de sistemele și mijloacele de control necesare pentru gestionarea riscurilor aferente activității sale;

f) Depozitarul central unic deține expertiza și resursele necesare pentru a evalua calitatea serviciilor prestate, adecvarea capitalului și a structurii organizatorice a entității către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central unic, precum și pentru a supraveghea cu eficacitate serviciile externalizate și pentru a gestiona riscurile aferente externalizării în mod continuu;

g) Depozitarul central unic are acces direct la informațiile relevante ale serviciilor externalizate;

h) Depozitarul central unic asigură că entitatea către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central unic cooperează cu Banca Națională a Moldovei în privința activităților externalizate și permite realizarea deplină a funcțiilor de supraveghere, monitorizare și control de către Banca Națională a Moldovei;

i) Depozitarul central unic asigură că entitatea către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central unic respectă standardele stabilite de legislația relevantă privind protecția datelor cu caracter personal;

j) Depozitarul central unic stabilește, într-un acord scris, drepturile și obligațiile sale și pe cele ale entității către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central unic. Acordul de externalizare trebuie să prevadă posibilitatea ca Depozitarul central unic să rezilieze acordul în orice moment, cu un preaviz de cel mult 10 zile lucrătoare, inclusiv în situația solicitării exprese de către Banca Națională a Moldovei;

k) Depozitarul central unic și entitatea către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central unic prezintă autorității de supraveghere și altor autorități publice competente, la cererea acestora, toate informațiile necesare pentru evaluarea conformității activităților externalizate cu cerințele prezentei legi;

l) serviciile stabilite de art.5 alin.(2) pct.1) pot fi externalizate doar persoanei juridice care desfășoară activitate de depozitar central, licențiată sau autorizată în mod corespunzător în țara de origine.

(4) Operațiunile Depozitarului central unic ce țin de tehnologiile informaționale utilizate pentru clearingul, decontarea și evidența valorilor mobiliare pot fi externalizate numai către Banca Națională a Moldovei, în baza unui acord între părți.

(5) Cererea de autorizare menționată la alin. (1) este însoțită de toate informațiile și documentația justificativă aferentă, necesare pentru a permite Băncii Naționale a Moldovei să constate că Depozitarul central unic a luat, la momentul depunerii cererii de autorizare a externalizării, toate măsurile necesare pentru a îndeplini cerințele stabilite de prezenta lege. Informațiile și documentele ce urmează a fi anexate la cerere sunt stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(6) În termen de 30 de zile lucrătoare de la primirea cererii de autorizare, Banca Națională a Moldovei analizează dacă aceasta este completă. Dacă cererea este incompletă, Banca Națională a Moldovei stabilește un termen în care Depozitarul central unic trebuie să furnizeze informații și documente suplimentare. Banca Națională a Moldovei informează Depozitarul central unic atunci când cererea este considerată completă.

(7) Depozitarul central unic trebuie să transmită, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, orice alte informații, date, documente și declarații necesare în vederea evaluării conformității activităților externalizate cu cerințele stabilite de prezenta lege și de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(8) În termen de 3 luni de la depunerea cererii de autorizare complete, Banca Națională a Moldovei transmite Depozitarului central unic, în scris, o decizie motivată privind acordarea sau refuzul emiterii autorizației.

(9) Banca Națională a Moldovei emite autorizația numai dacă constată faptul că Depozitarul central unic a luat, la momentul depunerii cererii de autorizare a externalizării, toate măsurile necesare pentru a îndeplini cerințele stabilite la alin. (3) și externalizarea nu ar afecta buna funcționare a Depozitarului central unic, nu ar pune în pericol funcționarea armonioasă și ordonată a piețelor financiare sau nu ar da naștere unui risc sistemic.

Articolul 23. Supravegherea Depozitarului central

(1) Banca Națională a Moldovei supraveghează și monitorizează Depozitarul central unic, conform actelor sale normative, în vederea verificării conformității, precum și a evaluării și tratării riscurilor la care Depozitarul central unic este sau ar putea fi expus.

(2) În exercitarea atribuțiilor, Banca Națională a Moldovei poate efectua controale din oficiu și/sau la fața locului, poate lua în considerare opinii formulate de experți, cum ar fi consultanți și auditori externi, poate utiliza informații furnizate de alte autorități de reglementare sau supraveghere și poate lua în considerare informații și sesizări primite de la participanții Depozitarului central unic și clienții acestora.

(3) Depozitarul central unic prezintă Băncii Naționale a Moldovei următoarele documente și informații, cu o frecvență stabilită în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei:

a) situațiile financiare auditate ale Depozitarului central unic și cele mai recente situații financiare intermediare;

b) informațiile cu privire la procesele civile, administrative sau orice alte proceduri judiciare sau extrajudiciare în care este implicat Depozitarul central unic, entitatea către care au fost externalizate activitățile sau serviciile Depozitarului central unic ori entitățile de infrastructură a pieței de capital cu care este conectat;

c) scenariile și rezultatele testelor de stres de continuitate a activității sau a exercițiilor similare efectuate în cursul perioadei examinate;

d) raportul privind incidentele operaționale care au avut loc în timpul perioadei examinate și au afectat buna prestare a oricărui servicii de bază, măsurile luate pentru soluționarea acestora, precum și rezultatele acestora;

e) raportul privind performanța sistemului de decontare a valorilor mobiliare, inclusiv o evaluare a disponibilității sistemului în timpul perioadei examinate;

f) rezumatul tipurilor de intervenții manuale efectuate de către Depozitarul central unic;

g) informația privind identificarea operațiunilor și a participanților critici ai Depozitarului central unic, orice modificări aduse planului său de redresare și planului de continuitate a activității, scenariile și rezultatele testelor de stres, pragurile de alertă și instrumentele de recuperare ale Depozitarului central unic;

h) informația cu privire la plângerile recepționate de către Depozitarul central unic în cursul perioadei examinate;

- i) raportul cu privire la orice modificări operaționale care afectează activitățile sau conexiunile Depozitarului central unic;
- j) informația cu privire la cazurile de identificare a conflictelor de interese pe parcursul perioadei examinate, inclusiv descrierea modului în care au fost gestionate;
- k) informația privind controalele interne și auditurile efectuate de către Depozitarul central unic în cursul perioadei examinate;
- l) strategia generală de activitate a Depozitarului central unic pentru o perioadă de cel puțin trei ani de la ultima examinare și evaluare și un plan de afaceri detaliat pentru serviciile prestate de către Depozitarul central unic pentru o perioadă de cel puțin un an după ultima examinare și evaluare;
- m) informația cu privire la numărul și tipurile de participanți, emitenți și conturile deschise ale acestora, precum și numărul, tipul și cantitatea de valori mobiliare deținute și/sau procesate de către Depozitarul central unic;
- n) informația privind numărul, tipul și amploarea problemelor de reconciliere stabilite de către Depozitarul central unic, atât la nivel intern, cât și în raport cu participanții, cu piețele reglementate sau cu sistemele multilaterale de tranzacționare;
- o) cadrul de gestionare a riscurilor, care include cel puțin: politica de gestionare a riscurilor, analiza de impact a activității, limitele de toleranță la risc, procedurile și măsurile de tratare a riscurilor, registrul riscurilor;
- p) informații privind acordurile (contractele) încheiate de către Depozitarul central unic, strategiile, procesele și sistemele informaționale implementate de acesta.

(4) Banca Națională a Moldovei este în drept să solicite Depozitarului central unic să prezinte informații și date, iar Depozitarul central unic este obligat să le prezinte în termenul stabilit de Banca Națională a Moldovei.

(5) Banca Națională a Moldovei este în drept să examineze conturile, registrele, înregistrările și alte documente, în formă scrisă sau electronică, pentru a verifica respectarea de către Depozitarul central unic a prezentei legi și/sau a actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(6) Banca Națională a Moldovei este în drept să solicite Depozitarului central unic, în cazul neîndeplinirii de către acesta a cerințelor prezentei legi, întreprinderea acțiunilor sau a măsurilor necesare pentru redresarea situației într-un stadiu incipient.

(7) În realizarea atribuțiilor stabilite la art. 18 alin. (1), Comisia Națională a Pieței Financiare este în drept:

a) să solicite Depozitarului central unic să prezinte informații și documente în limita competențelor stabilite la art. 18 alin. (1), iar Depozitarul central unic este obligat să le prezinte în termenul stabilit de Comisia Națională a Pieței Financiare;

b) să verifice, pe baza raportărilor și a controalelor efectuate din oficiu și la fața locului, activitatea Depozitarului central unic, luând în considerare opinii formulate de experți și utilizând informații/sesizări furnizate/primate de alte autorități sau participanți/clienti ai Depozitarului central unic, în limita competențelor stabilite la art. 18 alin. (1);

c) să examineze conturile, registrele, înregistrările și alte documente, în formă scrisă sau electronică, pentru a verifica respectarea de către Depozitarul central unic a cerințelor prezentei legi sau ale actelor normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare;

d) să ceară Depozitarului central unic, în cazul neîndeplinirii de către acesta a cerințelor prezentei legi, să întreprindă acțiunile sau măsurile necesare pentru redresarea situației într-un stadiu incipient.

(8) În aplicarea alin. (7) din prezentul articol, Depozitarul central unic prezintă Comisiei Naționale a Pieței Financiare informații periodice, conform actelor normative ale acesteia, în limita competențelor stabilite la art. 18 alin. (1).

(9) Depozitarul central unic informează, în termen de cel mult o zi lucrătoare, autoritățile de supraveghere, în limita competențelor, despre încălcarea de către participanții săi a regulilor și a procedurilor Depozitarului central unic și despre măsurile întreprinse.

Articolul 24. - abrogat.

Articolul 25. Regulile Depozitarului central

(1) Depozitarul central unic este obligat să elaboreze și să aplice regulile Depozitarului central unic, care vor conține norme privind:

a) criteriile de acces și condițiile pentru suspendarea sau excluderea participanților;

b) drepturile și obligațiile participanților și ale Depozitarului central unic;

c) înregistrarea și evidența valorilor mobiliare;

d) clearingul și decontările cu valori mobiliare;

e) condițiile privind momentul în care un ordin de transfer este introdus în sistemul de clearing și decontare al Depozitarului central unic, precum și momentul de la care ordinul de transfer devine irevocabil;

f) cerințele comune și mecanismul standardizat pentru executarea și decontarea ordinelor de transfer, în condiții normale, precum și în situații de criză;

g) informații generale cu privire la gestionarea riscurilor;

h) jurisdicția și mecanismele aplicabile în caz de litigiu;

i) nivelul minim de calitate și disponibilitate a serviciilor oferite;

j) procedurile aplicabile în cazul insolvenței unui participant.

(2) Regulile Depozitarului central unic, inclusiv modificările și completările, se aprobă în prealabil de Consiliul de supraveghere a Depozitarului central unic și sunt supuse aprobării finale de către Banca Națională a Moldovei, iar în partea ce ține de competențele stabilite la art. 18 alin. (1), cu avizul Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Articolul 26. Recomandări, prescripții și sancțiuni

(1) În exercitarea atribuțiilor sale prevăzute de prezenta lege, autoritățile de supraveghere sunt în drept să adreseze recomandări Depozitarului central unic, participanților sau entității către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central unic.

(2) Autoritățile de supraveghere sunt în drept să emită prescripții și să aplice Depozitarului central unic și participanților acestuia următoarele sancțiuni în caz de încălcare a prevederilor prezentei legi sau ale actelor normative emise pentru punerea în aplicare a prezentei legi:

a) avertisment;

b) muștrare;

c) interdicție de a efectua tranzacții sau instrucțiuni specifice;

d) interdicție de a se angaja în anumite activități;

e) suspendare sau retragere a certificatelor de calificare eliberate de Comisia Națională a Pieței Financiare;

f) interdicție de a presta unele servicii, permise Depozitarului central unic conform art. 5 și art. 19 alin. (2).

(3) Autoritățile de supraveghere vor lua în considerare toate circumstanțele relevante atunci când vor aplica astfel de sancțiuni, inclusiv, după caz:

a) gravitatea, impactul și durata încălcării;

b) gradul de responsabilitate a persoanei care a admis încălcarea;

c) capacitatea financiară a persoanei care a admis încălcarea;

d) importanța profiturilor obținute, a pierderilor evitate de către persoana care a admis încălcarea sau pierderile pentru terți derivate din încălcare, în măsura în care acestea pot fi determinate;

e) nivelul de cooperare al persoanei care a admis încălcarea;

f) încălcările anterioare ale persoanei care a admis încălcarea.

Capitolul V. ACTIVITATEA DEPOZITARULUI CENTRAL

Articolul 36. Integritatea emisiunii

(1) Depozitarul central adoptă măsuri adecvate de reconciliere pentru a verifica dacă numărul de valori mobiliare care constituie o emisiune sau o parte a unei emisiuni de valori mobiliare prezentate Depozitarului central este egal cu suma valorilor mobiliare înregistrate în conturile de valori mobiliare ale participanților la sistemul pe care îl operează și, după caz, în conturile de valori mobiliare ale deținătorilor acestora menținute la Depozitarul central. Aceste măsuri de reconciliere trebuie să fie aplicate cel puțin zilnic.

(2) În caz de necesitate și dacă în procesul de reconciliere pentru o anumită emisiune de valori mobiliare sînt implicate și alte entități, Depozitarul central și aceste entități trebuie să întreprindă măsuri adecvate de cooperare și schimb reciproc de informații, astfel încît integritatea emisiunii să fie menținută.

Articolul 37. Mecanismul de alocare a pierderilor

(1) În cazul în care valorile mobiliare de un anumit tip și emisiune aflate în circulație depășesc numărul de valori mobiliare emise și înregistrate în conturile Depozitarului central și/sau participanților, pierderea va fi suportată de către toți participanții care dețin aceste valori mobiliare, proporțional cu drepturile lor.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică Băncii Naționale a Moldovei în cazul în care aceasta deține valori mobiliare în Depozitarul central pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, în conformitate cu Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

Articolul 38. Dreptul de retenție

(1) Depozitarul central beneficiază, în privința valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont deținute în numele propriu al participanților săi, de drept prioritar de retenție, care se aplică pentru a garanta îndeplinirea corespunzătoare de către aceștia a oricărei obligații care revine Depozitarului central în legătură cu oricare dintre serviciile efectuate pentru participanți.

(2) Depozitarul central beneficiază de drept de retenție în privința valorilor mobiliare deținute în numele deținătorilor de valori mobiliare, pentru a garanta îndeplinirea corespunzătoare a oricărei obligații care îi revine în legătură cu oricare dintre serviciile efectuate de către Depozitarul central pentru acești deținători de valori mobiliare.

(3) Participanții beneficiază, în privința valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont deținute în numele deținătorilor de valori mobiliare, de drept de retenție similar, pentru a garanta îndeplinirea corespunzătoare a oricărei obligații care îi revine în legătură cu oricare dintre serviciile efectuate pentru deținătorul de valori mobiliare.

(4) Dacă legea nu prevede altfel, în cazul unui conflict de prioritate a dreptului de retenție stabilit de alin.(1)-(3) și unui contract de garanție financiară, în sensul Legii nr.184 din 22 iulie 2016 cu privire la contractele de garanție financiară, Depozitarul central sau participantul au prioritate la aplicarea dreptului de retenție în cazul în care valorile mobiliare supuse dreptului de retenție au fost creditate într-un cont special.

Articolul 39. Arhivele

Depozitarul central trebuie să păstreze înregistrările tuturor operațiunilor sale pentru o perioadă de 10 ani și poate deține arhivele sale și ale participanților în format electronic și/sau pe suport durabil.

Articolul 40. Protecția valorilor mobiliare ale participanților și ale clienților acestora

(1) Depozitarul central ține o evidență și o contabilitate care să-i permită, în orice moment și fără întârziere, să separe conturile de valori mobiliare deschise la Depozitarul central ale unui participant de cele ale oricărui alt participant și de activele proprii ale Depozitarului central.

(2) Depozitarul central ține o evidență care să permită participantului să separe valorile mobiliare proprii de cele ale clienților săi.

(3) Depozitarul central ține o evidență care să permită participantului să dețină într-un singur cont de valori mobiliare valorile mobiliare care aparțin diferitor clienți ai participantului respectiv, denumită în continuare „segregare de tip omnibus a clienților”.

(4) Depozitarul central ține o evidență care să permită participantului să separe valorile mobiliare ale oricăruia dintre clienții săi de valorile mobiliare ale altor clienți, denumită în continuare „segregare individuală a clienților”.

(5) Un participant oferă clienților săi cel puțin alegerea dintre segregarea de tip omnibus a clienților și segregarea individuală a clienților și îi informează cu privire la costurile și riscurile asociate fiecărei opțiuni, dacă actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei nu prevăd altfel.

Articolul 41. Conexiunile Depozitarului central

(1) Înainte de a stabili o conexiune cu depozitarii centrali și în mod permanent după stabilirea conexiunii între acestea, Depozitarul central unic identifică, evaluează, monitorizează și gestionează toate sursele potențiale de riscuri, pentru el însuși și pentru participanți, care decurg din conexiunea respectivă și ia măsuri adecvate pentru reducerea acestor riscuri.

(2) Pentru stabilirea unei conexiuni cu depozitarii centrali, Depozitarul central unic este obligat să prezinte:

a) o cerere de autorizare către Banca Națională a Moldovei – în cazul intenției de a stabili o conexiune interoperabilă, și să informeze despre acest fapt Comisia Națională a Pieței Financiare; sau

b) o notificare către autoritățile de supraveghere – în cazul stabilirii unei conexiuni standard, personalizate sau indirecte.

(3) Conexiunile Depozitarului central unic se stabilesc și se mențin ținând cont că acestea:

a) asigură o protecție adecvată Depozitarului central unic și participanților acestuia, în special în ceea ce privește eventualele credite luate de Depozitarul central unic și riscurile de concentrare și de lichiditate care decurg din acordul de conexiune;

b) se bazează pe o înțelegere contractuală adecvată, care stabilește drepturile și obligațiile depozitarilor centrali conectați și, dacă este cazul, ale participanților la Depozitarul central unic. O înțelegere contractuală cu implicații în mai multe jurisdicții

prevede în mod clar legislația aplicabilă fiecărui aspect al operațiunilor aferente conexiunii.

(4) În cazul unui transfer provizoriu de valori mobiliare între depozitarii centrali conectați se interzice retransferul valorilor mobiliare înainte ca primul transfer să aibă un caracter definitiv.

(5) În cazul utilizării unei conexiuni indirecte sau a serviciilor unui intermediar pentru a gestiona o conexiune cu un alt depozitar central, Depozitarul central unic măsoară, monitorizează și gestionează riscurile suplimentare care decurg din utilizarea conexiunii indirecte respective sau a serviciilor intermediarului respectiv și ia măsuri adecvate pentru reducerea acestor riscuri.

(6) Depozitarul central unic dispune de proceduri de reconciliere robuste pentru a se asigura că evidența valorilor mobiliare este exactă pe toată perioada menținerii conexiunii.

(7) Conexiunile Depozitarului central unic permit decontarea DvP a tranzacțiilor dintre participanții la depozitarii centrali conectați atunci când aceasta este practică și fezabilă. Motivele detaliate ale eventualelor conexiuni ale Depozitarului central unic care nu permit decontări DvP sunt notificate autorităților de supraveghere.

(8) În cazul utilizării unor conexiuni interoperabile sau a unei platforme tehnice de decontare comune a valorilor mobiliare, Depozitarul central unic stabilește cu depozitarul central conectat reguli echivalente privind momentul finalizării transferurilor de valori mobiliare și de mijloace bănești, precum și momente identice pentru:

a) înregistrarea ordinelor de transfer în sistem;

b) irevocabilitatea ordinelor de transfer.

(9) Cererea de autorizare menționată la alin. (2) lit. a) este însoțită de toate informațiile și documentația justificativă aferentă, necesare Băncii Naționale a Moldovei pentru a constata că Depozitarul central unic a luat, la momentul depunerii cererii de autorizare a conexiunii, toate măsurile necesare pentru a îndeplini cerințele stabilite în prezenta lege și în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Informațiile și documentele ce urmează a fi anexate la cerere, precum și modul de obținere a autorizației sunt stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(10) La examinarea de către Banca Națională a Moldovei a cererii de autorizare se aplică prevederile art. 22 alin. (6)–(8).

(11) Banca Națională a Moldovei emite autorizația numai dacă constată faptul că respectiva conexiune interoperabilă între depozitarii centrali îndeplinește cerințele prevăzute la alin. (1)–(8) și nu ar pune în pericol funcționarea armonioasă și ordonată a piețelor financiare sau nu ar da naștere unui risc sistemic.

(12) Banca Națională a Moldovei stabilește, în actele sale normative, informațiile și documentele ce urmează a fi anexate la notificarea depusă conform alin. (2) lit. b) și modul de prezentare a notificării.

(13) Banca Națională a Moldovei are dreptul să solicite Depozitarului central unic să întrerupă orice conexiune stabilită cu un alt depozitar central atunci când conexiunea în cauză nu îndeplinește cerințele prevăzute la alin. (1)–(8) și (11) și, prin urmare, ar pune în pericol funcționarea armonioasă și ordonată a piețelor financiare sau ar da naștere unui risc sistemic.

(14) Guvernul și instituțiile subordonate acestuia asigură accesul gratuit al sistemului informațional al Depozitarului central unic la Registrul de stat al populației, Registrul de stat al unităților de drept, Registrul garanțiilor reale mobiliare și la alte resurse informaționale de stat.

(15) De la data inițierii activității Depozitarului central unic, conform deciziei Băncii Naționale a Moldovei emise în temeiul art. 19 alin. (1), Comisia Națională a Pieței Financiare asigură accesul Depozitarului central unic la Registrul emitenților de valori mobiliare.

Articolul 42. Acces în mod nediscriminatoriu, tratament egal, transparența prețurilor și comisioanelor

(1) Depozitarul central publică criteriile de obținere a calității de participant, care trebuie să asigure un acces echitabil și deschis pentru toate persoanele juridice care intenționează să devină participanți.

(2) Criteriile de obținere a calității de participant sînt transparente, obiective și nediscriminatorii, astfel încît să asigure un acces echitabil și deschis la Depozitarul central, ținînd seama în mod adecvat de riscurile pentru stabilitatea financiară și buna funcționare a piețelor. Criteriile care restricționează accesul sînt permise numai în măsura în care au obiectivul de a controla în mod justificat riscul specificat la care este expus Depozitarul central.

(3) Depozitarul central examinează solicitările privind obținerea calității de participant fără întârziere, oferind un răspuns în termen de maximum o lună, și pune la dispoziția publicului procedurile aplicate pentru examinarea solicitărilor.

(4) Depozitarul central refuză acordarea calității de participant doar în baza unei motivații a acestei decizii în scris și în baza unei evaluări cuprinzătoare a riscurilor.

(5) Depozitarul central dispune de proceduri obiective și transparente pentru suspendarea și retragerea în mod ordonat a participanților care nu mai îndeplinesc criteriile de obținere a calității de participant.

Articolul 43. Reguli și proceduri în cazul insolabilității unui participant

(1) Depozitarul central dispune de reguli și proceduri eficiente și clar definite pentru a gestiona insolabilitatea unuia sau mai multora dintre participanții săi, asigurându-se că poate lua măsuri în timp util, pentru a limita pierderile și presiunile asupra lichidității și a continua să își îndeplinească obligațiile.

(2) Depozitarul central publică regulile și procedurile relevante pentru situațiile de insolabilitate.

(3) Depozitarul central efectuează, împreună cu participanții și alte părți interesate relevante, testări și evaluări periodice ale procedurilor lor pentru situațiile de insolabilitate, pentru a se asigura că acestea sînt practice și eficiente.

Articolul 44. Proceduri de comunicare cu participanții și alte entități de infrastructură a pieței de capital

Depozitarul central utilizează în procedurile sale de comunicare cu participanții și alte entități de infrastructură a pieței de capital cu care interacționează proceduri și standarde de comunicare internaționale deschise pentru transmiterea de mesaje și pentru datele de referință, pentru a facilita înregistrarea, plata și decontarea eficientă.

Articolul 45. Plățile și comisioanele aferente serviciilor prestate

(1) Limitele maxime ale comisioanelor pentru serviciile prestate de către Depozitarul central, cu excepția celor stabilite de alin.(3), implică reducerile, rabaturile și condițiile de aplicare a reducerilor și rabaturilor, se aprobă de Banca Națională a Moldovei.

(2) Mărimea comisioanelor aferente serviciilor prestate de către Depozitarul central se aprobă de Consiliul de supraveghere a Depozitarului central, în limitele maxime stabilite conform alin.(1).

(3) Mărimea dobânzii pentru împrumutul de valori mobiliare, a plăților pentru garanțiile aferente valorilor mobiliare și a comisioanelor pentru serviciile ce țin de tehnologii informaționale se stabilesc de către Depozitarul central de sine stătător, prin decizia Comitetului executiv.

Articolul 46. Intrarea în vigoare și dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) În termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Banca Națională a Moldovei:

a) va asigura constituirea Depozitarului central, conform alin.(3) și altor cerințe ale prezentei legi;

b) va elabora și va aproba actele normative privind activitatea Depozitarului central stabilite de prezenta lege.

(3) Sînt în drept să dețină calitatea de fondator al Depozitarului central și să participe la subscrierea acțiunilor plasate la înființarea acestuia, în condițiile stabilite de art.4 alin.(5) și (6):

a) Banca Națională a Moldovei;

b) persoanele juridice care, conform situației la data intrării în vigoare a prezentei legi, dețin autorizație de societate de registru sau au calitatea de acționar al entităților care dețin autorizație de societate de registru, eliberată în conformitate cu Legea nr.171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital;

c) persoanele juridice care, conform situației la data intrării în vigoare a prezentei legi, dețin licență de depozitar central sau au calitatea de acționar al entităților care dețin licență de depozitar central, eliberată în conformitate cu Legea nr.171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital.

(4) Societățile de registru sunt obligate să transmită Depozitarului central, instituit în conformitate cu prezenta lege, registrele deținătorilor de valori mobiliare și documentația aferentă completă, inclusiv istoricul, în format electronic și pe suport de hîrtie, în partea introductivă, textul „în termen de” se substituie cu textul „în conformitate cu procedura stabilită de Comisia Națională a Pieței Financiare, pînă la:

a) 1 mai 2019 – în cazul valorilor mobiliare ale băncilor și societăților de asigurare;

b) 15 decembrie 2019 – în cazul valorilor mobiliare ale entităților admise spre tranzacționare pe piața reglementată și în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare, altele decît cele prevăzute la lit.a);

c) 15 decembrie 2020 – în cazul valorilor mobiliare emise de societățile pe acțiuni în care statul deține cotă de participare în capitalul social și de entitățile care se încadrează în categoria entităților mari, potrivit art. 4 din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017.

(4-1) În cazul valorilor mobiliare, altele decât cele prevăzute la alin. (4) lit. a)–c) din prezentul articol, transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare către Depozitarul central se efectuează în termen de 6 luni de la data întrunirii cel puțin unuia dintre criteriile specificate la art. 5 alin. (1) lit. c), cu excepția registrelor deținătorilor de valori mobiliare ale emitenților ce solicită prestarea serviciilor de către Depozitarul central, care se transmit conform alin. (5-1) din prezentul articol.

(4-2) În cazul valorilor mobiliare, altele decât cele specificate la art. 5 alin. (1) lit. c), admise provizoriu spre tranzacționare pe piața reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare, transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare către Depozitarul central nu este obligatorie.

(5) Banca Națională a Moldovei este în drept să stabilească, prin actele sale normative, un termen mai mare decât cel indicat la alin. (4) în vederea transmiterii registrelor deținătorilor de valori mobiliare către Depozitarul central, dar nu mai mult de 24 de luni de la data expirării pentru fiecare termen menționat la alin. (4).

(5-1) Societatea pe acțiuni este în drept să transmită registrul deținătorilor de valori mobiliare emise de aceasta din data stabilită la alin.(4) lit.a). La exercitarea acestui drept, societatea de registru este obligată să transmită Depozitarului central registrul deținătorilor de valori mobiliare și documentația aferentă completă, inclusiv istoricul, în format electronic și pe suport de hârtie, în termen de cel mult 90 de zile calendaristice de la data depunerii cererii de către societatea pe acțiuni, în conformitate cu actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

(6) Până la data transmiterii registrului deținătorilor de valori mobiliare conform alin.(4) și (51), evidența deținătorilor de valori mobiliare este ținută de societățile de registru și de societățile de investiții care sînt în drept să desfășoare activitate de custodie a instrumentelor financiare.

(7) De la data transmiterii registrului deținătorilor de valori mobiliare ale băncilor și societăților de asigurare, evidența deținătorilor de valori mobiliare este ținută de către Depozitarul central, creat în conformitate cu prezenta lege, și de către societățile de investiții care sînt în drept să desfășoare activitate de custodie a instrumentelor financiare.

(8) Transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare conform alin. (4)–(51) se efectuează sub supravegherea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în următoarele condiții:

1) în termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prevederilor prezentului alineat, Comisia Națională a Pieței Financiare, cu consultarea Băncii Naționale a Moldovei, va aproba procedura de verificare a registrelor deținătorilor de valori mobiliare, care va

conține descrierea cel puțin a următoarelor aspecte:

a) verificarea, realizată de Comisia Națională a Pieței Financiare prin contrapunerea datelor din registrele societăților de registru cu datele deținute de Comisia Națională a Pieței Financiare, a datelor deținute de custozii și emitenții de valori mobiliare, inclusiv examinarea reclamațiilor deținătorilor de valori mobiliare și contrapunerea, după caz, a datelor din registrele societăților de registru/custozilor și/sau a datelor din resursele informaționale de stat;

b) verificarea realizată de emitentul de valori mobiliare și de Comisia Națională a Pieței Financiare, care va cuprinde procesul de:

- notificare, de către emitentul de valori mobiliare, în formă scrisă, a deținătorilor de valori mobiliare ale emitentului cu privire la valorile mobiliare deținute de aceștia;

- desfășurare, de către Comisia Națională a Pieței Financiare, a unei campanii de informare publică în scopul confirmării integrității și legalității înregistrărilor din registrele societăților de registru, precum și pașii ce urmează a fi întreprinși de către deținătorii de valori mobiliare în cazul depistării unor neconcordanțe;

11) pentru realizarea procedurii de verificare a registrelor deținătorilor de valori mobiliare ale băncilor și societăților de asigurare, Comisia Națională a Pieței Financiare aprobă un buget estimativ pentru fiecare emitent, luând în considerare numărul de acționari;

12) mijloacele bănești estimate de către Comisia Națională a Pieței Financiare conform pct. 11) se achită de către bancă și societatea de asigurare cu cel puțin 10 zile înainte de începerea procedurii de verificare. În cazul în care cheltuielile suportate efectiv pentru verificarea registrului deținătorilor de valori mobiliare depășesc cheltuielile estimate, bancă și societatea de asigurare sînt obligate să achite diferența în decurs de 10 zile din momentul în care au recepționat înștiințarea de la Comisia Națională a Pieței Financiare. Un transfer incomplet sau întîrziat pe contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare atrage după sine penalități în mărimea stabilită la art. 6 alin. (3) din Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare;

13) în cazul mijloacelor bănești neutilizate conform bugetului estimat, Comisia Națională a Pieței Financiare va efectua, în decurs de 10 zile de la finalizarea verificării registrelor deținătorilor valorilor mobiliare, restituirea acestora și/sau le va utiliza, la solicitarea scrisă a emitentului, pentru achitarea ulterioară a altor taxe și plăți. În scopul recuperării cheltuielilor suportate pentru verificarea registrului deținătorilor de valori mobiliare, Comisia Națională a Pieței Financiare are dreptul să aplice restricții asupra activității emitentului potrivit legislației, inclusiv să solicite aplicarea sechestrului pe activele acestuia;

2) cheltuielile aferente organizării și desfășurării campaniei de informare publică vor fi finanțate din bugetul de stat și din alte surse;

2-1) prin derogare de la Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, Comisia Națională a Pieței Financiare va asigura selectarea unei entități în vederea organizării și desfășurării campaniei de informare publică pentru bănci și societățile de asigurare;

3) Comisia Națională a Pieței Financiare și emitentul relevant verifică, conform procedurii menționate la pct. 1), registrele deținătorilor valorilor mobiliare ale băncilor și societăților de asigurare pînă la data transmiterii acestora;

3-1) Comisia Națională a Pieței Financiare poate detașa propriul personal pentru executarea prevederilor pct. 3) și 4);

4) în termen pînă la 12 luni de la data intrării în vigoare a prevederilor prezentului alineat, Comisia Națională a Pieței Financiare și emitentul relevant vor verifica datele din registrele societăților de registru aferente băncilor și societăților de asigurări conform procedurii menționate la pct. 1);

5) neconcordanțele dintre datele din registrele societăților de registru și orice alt document cu valoare juridică (acte juridice, date din registrele custozilor, baza de date a Comisiei Naționale a Pieței Financiare sau alte documente similare) sînt înlăturate de societatea de registru sub supravegherea Comisiei Naționale a Pieței Financiare sau, la cererea părții interesate, sînt remediate de instanța de judecată;

6) examinarea neconcordanțelor din registrul deținătorilor de valori mobiliare de către instanța de judecată nu împiedică transmiterea registrului în cauză către Depozitarul central. Instanța de judecată nu este în drept să suspende sau să stopeze transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare către Depozitarul central.

7) prezentul alineat nu se aplică emitenților de valori mobiliare aflați în proces de lichidare/dizolvare sau în proces de insolvență.

(8-1) În scopul executării prevederilor alin. (8), Guvernul:

– va aproba un plan de acțiuni, stabilind organele responsabile de realizare, sursele de finanțare și termenele de implementare;

– va stabili un mecanism de control privind formarea și executarea bugetului utilizat pentru verificarea registrelor deținătorilor de valori mobiliare;

– va asigura, împreună cu instituțiile de resort, accesul gratuit al Comisiei Naționale a Pieței Financiare la Registrul de stat al populației, la Registrul de stat al unităților de drept, la Registrul garanțiilor reale mobiliare, precum și la alte resurse informaționale de stat.

(8-2) Transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare ale societăților pe acțiuni, menționate la alin.(4) lit.b) și c), se efectuează sub supravegherea Comisiei Naționale a Pieței Financiare și a emitentului relevant, prin:

a) verificarea de către Comisia Națională a Pieței Financiare a balanței valorilor mobiliare plasate, aflate în circulație și de tezaur, realizată prin contrapunerea datelor din registrele societăților de registru cu datele deținute de Comisia Națională a Pieței Financiare, custozii și emitenții de valori mobiliare;

b) informarea publică, conform graficului de publicare aprobat de Comisia Națională a Pieței Financiare, a deținătorilor de valori mobiliare în scopul verificării valorilor mobiliare deținute de aceștia la emitent, societatea de registru și/sau custozii, prin publicarea de către:

– Comisia Națională a Pieței Financiare a unui aviz de inițiere a procedurii de verificare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în ziarul „Capital Market”, pe pagina web oficială a Comisiei Naționale a Pieței Financiare și, după caz, a operatorului pieței reglementate și sistemului multilateral de tranzacționare;

– emitentul de valori mobiliare a unui aviz de informare a deținătorilor de valori mobiliare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în ziarul prevăzut de statut și, după caz, pe pagina web oficială a emitentului;

c) întreprinderea de către persoanele implicate în procesul de verificare și transmitere a registrelor deținătorilor de valori mobiliare, a măsurilor aferente înlăturării neconcordanțelor depistate conform lit.a) și b) din prezentul alineat, pînă la transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare conform alin.(4) lit.b) și c);

d) transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare conform programului de transmitere a registrelor deținătorilor de valori mobiliare, aprobat de Comisia Națională a Pieței Financiare, și planului de transmitere, încheiat între Depozitarul central și fiecare dintre societățile de registru.

La transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare conform prezentului alineat, dispozițiile alin.(8) pct.6) se aplică în mod corespunzător.

(9) La transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare conform alin. (4)–(51), societățile de registru și emitenții care țin registrul deținătorilor de valori mobiliare de sine stătător:

a) vor atesta acuratețea și caracterul complet al datelor;

b) vor purta răspundere administrativă, civilă și/sau penală pentru pierderea integrității și/sau pentru acuratețea datelor și documentației transmise Depozitarului

central.

(10) Prin derogare de la Legea nr.171/2012 privind piața de capital, termenul autorizației de societate de registru, eliberată anterior în condițiile legii, se prelungește de drept fără autorizarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, autorizația devenind caducă la data transmiterii complete a registrelor de către societatea de registru, conform alin.(4)–(5-1).

(11) Licența pentru activitatea de depozitar central, eliberată în conformitate cu Legea nr.171/2012 privind piața de capital, devine caducă la data de 1 mai 2019.

(12) Operațiunile de clearing și de decontare pentru valorile mobiliare înregistrate în Sistemul de înscrieri în conturi, în conformitate cu Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, se efectuează:

a) de către Banca Națională a Moldovei – pînă la data inițierii activității Depozitarului central, conform deciziei Băncii Naționale a Moldovei emise în temeiul art. 19 alin. (1);

b) de către Depozitarul central – de la data inițierii activității Depozitarului central, conform deciziei Băncii Naționale a Moldovei emise în temeiul art. 19 alin. (1).

(13) Operațiunile de clearing și de decontare pentru valorile mobiliare admise spre tranzacționare pe piața reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare se efectuează de către Depozitarul central în condițiile prezentei legi, începînd cu data de 1 mai 2019. Depozitarul central ce deține licența eliberată în conformitate cu Legea nr.171/2012 privind piața de capital va transmite, în conformitate cu procedura stabilită de Comisia Națională a Pieței Financiare, documentația completă, inclusiv istoricul, în format electronic și pe suport de hîrtie, aferent înscrierilor în programul (software) administrat, către Depozitarul central unic al valorilor mobiliare pînă la data de 1 mai 2019.

(14) Guvernul, în termen de 3 luni de la publicarea prezentei legi, va elabora și va prezenta Parlamentului proiectul legii de modificare și completare a actelor legislative în vigoare, în vederea aducerii acestora în conformitate cu prezenta lege.

Capitolul VI. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 47. Măsuri compensatorii

(1) Pretențiile financiare care pot deriva din aplicarea art. 46 alin. (10) și (11) se depun la Cancelaria de Stat, însoțite de acte doveditoare, în termen de pînă la 6 luni de la data intrării în vigoare a prevederilor prezentului articol.

(2) Pretențiile depuse conform alin. (1) sînt examinate în termen de 6 luni de la data depunerii de o comisie, componența nominală și regulamentul de activitate ale căreia se aprobă de Guvern.

(2-1) Comisia este în drept să stabilească, printr-o decizie motivată, un termen mai mare de examinare a pretențiilor depuse conform alin. (1) decît cel indicat la alin. (2), dar care nu va depăși 12 luni de la data expirării termenului menționat la alin. (2).

(3) Comisia este formată din 7 membri și este condusă de un președinte. Comisia va include reprezentanți ai Ministerului Justiției (președintele și secretarul comisiei), Băncii Naționale a Moldovei, Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei și Infrastructurii și ai Cancelariei de Stat.

(4) Comisia examinează documentele prezentate și solicită, după caz, informații și date suplimentare. Pînă la prezentarea informațiilor/datelor solicitate, termenul de examinare menționat la alin. (2) se suspendă.

(5) Comisia adoptă o decizie motivată privind respingerea pretențiilor ori acceptarea totală sau parțială a acestora. În cazul acceptării totale sau parțiale a pretențiilor, decizia comisiei intră în vigoare după aprobarea acesteia de către Guvern.

Despăgubirile vor fi achitate din bugetul de stat în termen de pînă la 6 luni de la aprobarea de către Guvern a deciziei respective.

(6) Decizia comisiei poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ. Pînă la soluționarea definitivă a cauzei nu poate fi suspendată executarea actelor dispuse potrivit dispozițiilor art. 46.

(7) În cazul anulării deciziei comisiei, se mențin toate efectele produse în baza prezentei legi, iar măsurile reparatorii ce pot fi dispuse de instanță se limitează doar la plata despăgubirilor.

Prezenta lege organică este adoptată în temeiul prevederilor art.1061 din Constituție, prin angajarea răspunderii Guvernului față de Parlament.

Prezenta lege transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 257/1 din 28 august 2014.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021